

היום נלמד בעזרת ה':

שבת דף ס

למדנו בברייתא שלדעת רבי נחמיה לגבי קבלת טומאה הולכים בטבעת אחר החותם. ובעול שעל הבהמה הולכים אחר סימלוניו, כלומר אחר היתדות התחובים בו שבהם מכניסים את צואר הבהמה, ואם הם ממתכת הם טמאים. בקולב (= עמוד מעץ שקבועים בו מסמרים ותולים עליהם אבנטים ורצועות למכור) הולכים אחר המסמרים. בסולם הולכים אחר שליבותיו. בערסא (= מאזניים גדולות מעץ) הולכים אחר השלשלות שבהם תלויים כפות המאזניים.

לדעת חכמים הכל הולך אחר "המעמיד", כלומר אחר גוף הטבעת שהוא מעמיד את החותם, העול מעמיד את הסימלונות, הקולב מעמיד את המסמרים, הסולם את השליבות, והערסא את השלשלות.

רבא מתרץ את הסתירה בין משנתינו שאומרת שטבעת עם חותם היא אינה תכשיט לבין המשנה בכלים שאומרת שבכל מקרה היא תכשיט: כוונת המשנה בכלים היא שטבעת עם חותם היא תכשיט של איש, וטבעת בלי חותם היא תכשיט של אשה.

רב נחמן בר יצחק מתרץ שאין להקשות ממשנתינו שעוסקת בדיני שבת למשנה בכלים שעוסקת בדיני טומאה, משום שלגבי טומאה כל כלי המשמש את האדם הרי הוא מקבל טומאה ואין זה משנה אם יש לטבעת חותם או לא, אבל לגבי שבת אם אין עליה חותם היא תכשיט ואם יש עליה חותם היא משא.

למדנו במשנה לעיל שלא תצא במחט שאינה נקובה ואם יצאה אינה חייבת חטאת: הגמרא מקשה מדוע היא פטורה מחטאת, לשם מה היא משמשת? רב יוסף מתרץ שהיא אוגרת בה את שערותיה. מקשה אביי שא"כ מה זה שונה מ'בירית' (= צמיד שעושות הנשים להדק את הבתי-שוקיים שלא יפלו) שיותר לצאת בה בשבת הואיל ואין חשש שהיא תסיר אותה משום צניעות, והרי אף מחט זו עשויה לצניעות (שהרי שער באשה ערוה)? אלא מפרש רב אדא שהמחט עשויה לחלק בה את שערותיה (= לעשות "שביל" בשערות). רבא מבאר שבחול היא חולקת בה את שערותיה, ובשבת (שאסור) היא תוחבת את המחט בשבכה והטס שבראשה השני של המחט מונח לה פדחתה לנוי, ולכן אם יצאה בה אינה חייבת חטאת שהרי היא תכשיט.

(המשך בדף הבא ↓)

(המשך מדף קודם ↑)

משנה וגמרא: לא יצא האיש בשבת בסנדל המסומר (= סנדל של עץ, ותוחבים בו מסמרים לחזק את החלק העליון עם התחתון) משום מעשה שהיה בשעת השמד, שהתחבאו במערה וחשבו שבאו עליהם האויבים, ודחקו זה את זה ורמסו זה את זה במסמרים שבסנדליהם והרגו זה את זה יותר ממה שהרגו בהם האויבים. וכיון שמעשה זה היה בשבת גזרו שלא ללבשם בשבת.

👉 **לא אסרו אלא בירדן ובספינה וכמעשה שהיה:** חכמים גזרו שלא להעביר מי חטאת ואפר פרה אדומה בספינה או על הגשר, ולא להשיטם על פני המים, משום מעשה שהיה שהעבירו מי חטאת ואפר פרה בספינה ששטה בנהר הירדן, ונמצא כזית מן המת תחוב בקרקעית הספינה. ורבי חנינא חולק וסובר שלא גזרו אלא דווקא שלא להעבירם בנהר הירדן ובספינה, אבל בשאר נהרות או על הגשר מותר, משום שהגזירה היא רק כפי שהיה המעשה.

הגמרא מבארת שהאיסור לנעול סנדל המסומר הוא רק כאשר המסמרים נועדו לחזק ולחבר את רצועות העור עם החלק התחתון של הנעל, אבל אם הם נעשו לנוי מותר.

נחלקו האמוראים עד כמה מסמרים יהיו בסנדל שבכך הם עדיין נחשבים לנוי.

שתיים מכאן ושתיים מכאן ואחת בתרסיותיו: שתי מסמרים לצד האצבעות, ושתי מסמרים לצד העקב, ואחד ברצועה.

סנדל הנוטה: שהסוליה שלו דקה מצד אחד ועבה מצד השני, והוא משווה אותו ע"י מסמרים שמגביהים אותו מהצד הדק.

תפרו מבפנים: נתן מנעל של עור בתוך הסנדל המסומר ותפרו שם.

עשאו כמין כלבוס: שכופף את המסמרים כך ששני ראשי המסמרים תחובים בסנדל.

נגממו: שנקצצו ראשי המסמרים אבל לא נעקרו לגמרי מהסנדל, ורישומם ניכר. **נעקרו:** שנעקרו מהסנדל לגמרי.